

választásakor a szerkesztő bizottság helyes arányokat tudott biztosítani és a jövőben is ezt kell követnie. A kérdőív válaszai legfeljebb arra figyelmeztetnek, hogy a fotogrammetriai, ipari geodéziai és műszerismertető témákra fokozott gondot kell fordítanunk.

A kérdőív arra is választ kért, hogy az előfizető mit nem olvas el a lap rovatai, illetve cikkei közül. Az előző kérdésekre adott feleletek közvetett úton választ adtak erre a kérdésre is. A teljesség kedvéért azért ezt is összefoglaljuk.

A felsőgeodéziai és elméleti cikkeket	22-en,
a szakirodalmi ismertetéseket	4-en,
a változások a térképen c. rovatot	34-en,
az igazságügyi szakértői cikkeket	5-en,
a topográfiai cikkeket	5-en,
a kartográfiai cikkeket	4-en,
a földnyilvántartási cikkeket	5-en,
a földminősítési cikkeket	5-en,
a földhasználati cikkeket	3-an,
az automatizálási cikkeket	3-an
nem olvasták el.	

Az ipari geodéziai, a felmérési és a műszerügyi cikkek, valamint az egyesületi hírek 1—2 személyt nem érdekeltek.

A statisztikailag összegezhető válaszoknál kívül a szerkesztő bizottság sok hasznos, egyéb észrevételt és információt is kapott. Ezek között több foglalkozik a lap formájával, belső tagoltásával. Általában élénkebbnek, színesebbnek szeretnék látni az olvasók a lapot. Több javaslatot, esetenként felajánlást kaptunk egyes cikkek megírására is. Mindezeket nem ismertethetjük, de köszönjük és igénybe is fogjuk venni a felajánlott közreműködést. Ugyancsak nem áll módunkban részletesen ismertetni a Geodéziai és Kartográfiai Tájékoztatóval kapcsolatos véleményeket. Röviden csak annyit említünk meg, hogy nagyon hasznosnak, jónak és szükségesnek tartják, és elsősorban a gyakorlati cikkek ismeretét várják tőle.

Köszönjük mindazoknak, akik szakterületünk problémái iránti érdeklődésüknek ezúttal is tanújelét adva megírták véleményüket. Kérjük, hogy javaslataikkal a jövőben is keressék fel lapunk szerkesztőit.

Raum Frigyes

Nemzetközi térképészeti konferenciák 1970-ben

Az elmúlt évben több nemzetközi szintű térképészeti tanácskozást rendeztek. A magyar térképészet képviselői is részt vettek bennük. Az első térképészeti előadás a már hagyományossá vált, kétévenként összehívó magyar földrajzi kollokviumon hangzott el Párizsban, 1970 április 20-án. A tematikus térképészet magyarországi helyzetével foglalkozott. (A Geodézia és Kartográfia 1970/5. számában beszámoltunk róla). A magyar-francia rendezvényen egyidejűleg ült össze Párizsban április 23-án és 24-én a Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) térképészeti bizottsága egy rövid tanácskozásra, amelyen a bizottság által összeállított két okmányt vitatták meg, mégpedig a térképészeti nemzetközi bibliográfiáját és a térképészeti programterveit. A bibliográfia 21 országbeli 151 művet sorol fel, köztük a magyar térképészeti tankönyveket és egyetemi, főiskolai jegyzeteket is. A térképészeti programokkal kapcsolatban a bizottság úgy döntött, hogy az egyes térképészeti kategóriák kiképzéséhez szükséges szaktárgyak kiválasztása és óraszámuk megállapítása az egyes országok és intézmények ügye, ezért további ajánlásoktól eláll. A bizottság ezen a két okmányon kívül még 1968-ban Új-Delhiben az ICA harmadik közgyűlése elé terjesztette a világ térképészeti foglalkozó intézményeinek jegyzékét. A bizottság, amelyet 1964-ben létesített az ICA második közgyűlése Londonban és amelynek magyar tagja Radó Sándor, ezzel a három publikációval kitűzött feladatainak nagy részét elvégezte; a bizottság munkakörével szemben megnyilvánuló állandó érdeklő-

dés azonban olyan méreteket öltött, hogy ajánlatos lenne a bizottság további működését biztosítani.

*

Április 27. és 30. között ülésezett Madridban a Nemzetközi Földrajzi Unió Nemzeti és Regionális Atlaszok Bizottsága. Ezt a bizottságot 1965-ban alakították a Rio de Janeiro-i nemzetközi földrajzi kongresszuson. Az azóta megtartott hét plenáris ülészak színhelyei a következők voltak: 1958-ban Moszkva, 1960-ban Stockholm, 1962-ben Budapest, 1964-ben London, 1966-ban Párizs, 1968-ban Új-Delhi és 1970-ben Madrid. A madridi különösen eredményes volt, egyrészt a házigazda, a Spanyol Tudománykutatói Főtanács (Consejo Superior de Investigaciones Científicas) és a Spanyol Földrajzi Nemzeti Bizottság nagyszerű szervezése és vendéglátása jóvoltából, másrészt amiatt, mert mind a hat rendes tag [K. A. Szabiscsev elnök (Szovjetunió), Sh. T. Chatterjee (India), A. G. Gerlach (USA), J. Kondracki (Lengyelország), F. Vazquez Maure (Spanyolország) és Radó Sándor], továbbá 12 levelező tag (Franciaországból és Kanadából kettő, Bulgáriából, Brazíliából, az NSZK-ból Svédországból, Nagy-Britanniából, Portugáliából, Spanyolországból és Belgiumból egy-egy) részt vett az ülészakon. A bizottság meghallgatta tagjainak beszámolóit. Mme Beaujeu-Garnier, a francia regionális atlaszok szerkesztő bizottságának elnöke beszámolója során bemutatta a már 1959—60-ban publikált kelet-franciaországi és észak-franciaországi regionális atlaszoknál kívül az 1967-ben kiadott példászerű Párizs-atlasz és Normandia regionális atlaszának megjelent füzeteit, 1970-ben ezekhez csatlakozott két dél-franciaországi régió: Languedoc—Roussillon és a Midi—Pyrenées atlasza; munkában van a Massif Central atlasza. — Chatterjee professzor referált India nagyméretű nemzeti atlasza 1954 óta folyó munkálatainak előrehaladásáról és a szorosabb értelemben vett első indiai regionális — a Damador-völgyet ábrázoló — atlaszról; Dinev professzor pedig a bolgár nemzeti atlasz 1972-re tervezett kiadásáról és három kerület (Burgasz, Szliven és Vraca) regionális atlaszainak szerkesztési munkálatairól. I. do Amaral professzor ismertette Portugália nemzeti atlaszának előkészületeit. A belga Dumont a bizottság elhunyt tagja, Omer Tulippe által kezdeményezett, 1950 óta füzetekben megjelenő belga nemzeti atlaszról (Atlas de Belgique), amelynek 90 lapjából eddig 52 került kiadásra, tartott ismertetést. Párhuzamosan jelenik meg Belgiumban az Atlas du Survey National, amelyet mint tematikus dokumentációt folyamatosan publikálnak, újabb statisztikai adatok alapján készített térképekkel helyettesítve az elavult lapokat. — Az Amerikai Egyesült Államok nemzeti atlaszáról számolt be Arch Gerlach, az atlasz főszerkesztője. A tervezett 338 lapból az ülésen bemutatta a 153 elkészült térképet. (Időközben a teljes atlasz elkészült.) O. Hedbom tájékoztatta a bizottságot a nagyszerű svéd nemzeti atlasz szerkesztésének befejeztéről. Két kanadai tartomány, Alberta és Ontario regionális atlaszait J. Klave, ill. N. Nicholson mutatta be. Kondracki professzor a lengyel nemzeti atlasz munkálatainak állásáról informált, bemutatta Bialystok és Kielce vajdaságok regionális atlaszait és beszámolt Opole, Lódz és Olsztyn vajdaságok atlaszainak előkészítéséről.

A regionális atlaszok voltak előtérben Brazília küldöttjének, Libault párizsi professzornak, Bolos barcelonai professzornak (Katalónia atlaszáról) és Radó Sándornak a magyar és angol nyelven 1967-ben kiadott Magyarország nemzeti atlasza után megjelent első magyar regionális atlaszról, a Dél-Alföld atlaszáról, továbbá a munkában levő többi öt regionális atlaszról tartott beszámolójában.

E. Meynen bonni professzor bemutatta a „Die Bundesrepublik Deutschland in Karten” c. nagyarányú nyugatnémet nemzeti atlaszt és a sorozatban megjelenő regionális atlaszok közül Baden—Württemberg és Saarland atlaszát, F. Vazquez Maure pedig a szerkesztésében megjelenő spanyol nemzeti atlasz tervezett 100 lapjából a már kiadott 48 térképet. Nagy érdeklődést keltettek az E. C. Willatts gondozásában megjelenő brit regionális és tervezési atlaszok. J. Plumb, a bizottság ausztráliai levelező tagja írásban számolt be Ausztrália

kutatási atlaszának megújításával kapcsolatosan felmerült problémákról.

A bizottság napirendjének másik fő témáját a komplex atlaszok metodikai és gyakorlati problémáival foglalkozó munkacsoportok jelentései alkották. Ezek a csoportok:

1. Természeti földrajzi körzetesítés (vezetője *J. Kondracki*).
2. Mezőgazdaság (*A. Götz*, Csehszlovákia).
3. Ipar (*A. Libault*).
4. Közlekedés (*Radó S.*)
5. Kereskedelem (*Mme Beaujeu-Garnier*).

A nemzeti és regionális atlaszok bibliográfiája képezte az utolsó tárgysorozati pontot. Ezt a bibliográfiát négyévenként adja ki a Lengyel Tudományos Akadémia Földrajzi Intézete, az ICA kongresszusok alkalmából. Elhangzott az a javaslat, hogy a vonatkozó igény miatt gyakrabban kellene információt nyújtani az atlaszok megjelentetéséről. A bizottság elfogadta *Radó Sándor* ajánlatát, hogy a szerkesztésében Budapestben kéthónaponként megjelenő nemzetközi térképészeti dokumentáció, a Cartactual az atlaszok szerkesztői által benyújtott ismertetések formájában folyamatosan közölné a nemzeti és regionális atlaszok megjelenését.

A bizottság elhatározta, hogy legközelebbi ülését a Nemzetközi Földrajzi Unió kongresszusával egyidejűleg 1972-ben Montrealban tartja.

A bizottság ülését, amelyet élénk vita jellemezett, nagymértékben elősegítette a Spanyol Kutatási Főtanács székházában (ahol a tanácskozás folyt) rendezett kiállítás.

A rendezők lehetőséget nyújtottak a bizottság tagjainak a spanyol térképészeti intézet megtekintésére, továbbá kirándulást szerveztek Toledoba és az Escorial-ba.

*

Május 3—9 között ülésezett az észak-olaszországi ismert üdülőhely, Stresa kongresszusi palotájában a Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) 5. konferenciája, amelyen 33 ország 253 küldöttje vett részt. A legnagyobb delegációval Olaszország (45) képviseltette magát, ezt követte az USA 23, Franciaország és Nagy-Britannia 22—22 delegátussal. A szocialista országok közül a Szovjetunió 17, az NDK 4, Magyarország, Bulgária, és Lengyelország 3—3, Csehszlovákia 2 tagú képviselést küldött.

A konferencián az ICA elnöke, *Szaliscsev* moszkvai professzor, főtiktára, *Ormeling* holland egyetemi tanár, továbbá az ICA 4 bizottságának (1. térképészképzés, 2. térképészeti terminológia, 3. térképészeti automatizálás, 4. tematikus térképészet) és az információs munkacsoport elnökei tartottak beszámolót, ezenkívül 33 szakelőadás és az azokhoz kapcsolódó vita szerepelt a napirenden.

Az 1. bizottság véglegesen elfogadta az előző hónapban Párizsban előkészített, említett dokumentumokat. A 2. bizottság a nemzetközi kartográfiai szótár befejező munkálatait hagyta jóvá. Ez a szótár 1200 szakkifejezés értelmezését közli angolul, franciául, spanyolul, németül és oroszul, továbbá 9 (köztük magyar) nyelvű egyenértékű; megjelenése 1972-re várható. A 3. bizottság a térképészkészítésnek az egyes országokban folyó automatizálásáról gyűjt és cserél ki információt, és előkészíti a vonatkozó bibliográfiát. Az 1968-ban alakított 4. bizottságnak Stresában volt az első munkálása, ezen a bizottság munkatervét beszélték meg.

A plenáris ülések témái a következő előadások körül összpontosultak:

Eduard Imhof (Svájc) a domborzati térképészetéről tartott előadást. A klasszikus svájci domborzatábrázolási iskolának az egyéni művészetet hangsúlyozó szempontjaival szemben álltak a vitában a térképészeti tömegtermelés hívei, *Baldock* (Kanada) és *Joeli* (Izrael) vezetésével. Különösen érdekes volt utóbbinak az előadása az elektronikus kísérleti rendszerről, amely a szintvonalakkal ábrázolt domborzatot árnyékolással alakítja át. Ide tartozott *Baslavina* előadása is a szovjet térképeken alkalmazott domborzatábrázolás elveiről és *E. Haack* (NDK) az 1 : 2 500 000 méretarányú világtérkép domborzatábrázolási problémáiról, amelyhez *Kadmon* (Izrael)

is hozzászólott. Ebben a témakörben szólalt fel *Mike Zsuzsa* (Budapest) a fotogrammetriai felvételek vonatkozó interpretálásáról.

Fernand Joly (Párizs) vitaindító előadását a tematikus térképek jelkulcsa szabványosításának szentelte. Hangsúlyozta, hogy a tematikus térképészet gyors kifejlődésével mind több idő és információvész el azáltal, hogy a jelmagyarázat szimbólumai rosszul vannak megrajzolva, és hogy a térképek tartalmát szabványosított jelkulcs hiányában nehezen lehet egymással összehasonlítani. Elég nagyfokú a szabványosítás a geológiai és topográfiai térképeken, de alig található meg a szociális és gazdasági témákat ábrázoló térképeken. Ehhez kapcsolódott *Koeman* (Utrecht), „A térképészet mint kifejezési és közlési forma” című előadása. A fenti két kérdés-komplexum (amelyek kétségkívül a konferencia fő tárgyát képezték) vitájában szólalt fel többek között *Anderson* (Svédország) a „Statistikai adatok feldolgozása a térképészeti információban” témával; *Nyikisov* és *Preobrazsenszkij* (Moszkva) a tematikus térképek tartalmának és jelkulcsának egységesítéséről, *Ratajski* (Lengyelország) a gazdasági térképek jelkulcsának szabványosításáról, *Radó—Dudar* a közlekedési térképek jelkulcsának szabványosításáról szolt. Különösen érdekes volt *Bertin* párizsi professzor előadása a térképészet konstans elemeiről. Határt húzott a térképen szereplő információk tömege és azoknak az olvasó által felfogható része között. Síkra szállt az egyszerűbb, esetleg számítógép által készített térképek mellett, amelyek az adatok hatékonyabb összehasonlítását teszik lehetővé. *Jaegle* (Párizs) tovább fűzte *Bertin* azon állítását, hogy a topográfiai térkép fejlődése végéhez ért. Szerinte e térképek jövő szerepe az lesz, hogy alapot szolgáltatassanak a tematikus térképeknek. A kapcsolódó 11 vitaelőadás mind azzal foglalkozott, hogy a térképészet jelentőségét mint információs eszközt mindinkább felismerik. Ide tartozott *A. Komkov* (Moszkva) előadása a térkép nemzetközi nyelvről, *A. Gerlach* (USA) és *Brandenberger* (Kanada) hozzászólása a tematikus térképek automatikus készítéséről.

A befejező előadásokat *Szaliscsev* professzor tartotta a gazdasági térképek adatainak szintéziséről és *Josef Breu* (Bécs) a térképészet és névrajz kapcsolatáról. Egy kerekasztali vitautülés foglalkozott a tengerészeti térképekkel.

A kongresszusi palota alagsorában igen érdekes és tartalmas kiállítást rendeztek. A következő témák köré csoportosult: hegvidékek térképésze; a térkép mint kifejezési és közlési alany; komplex gazdasági térképek. E témákat számos érdekes térkép illusztrálta, köztük magyar, lengyel, olasz földhasználati térképek, svájci, japán, finn népességi térképek, kanadai, lengyel, amerikai, indiai, holland, szovjet komplex gazdasági térképek, az UNESCO által kiállított tematikus térképsorozatok az európai és afrikai kontinensről. Igen szép domborzatábrázolást mutatott be Svájc, Olaszország, Anglia, Svédország, Spanyolország, Japán topográfiai térképészete. Nagy érdeklődést keltettek az 1 : 2 500 000 méretarányú világtérkép magyar, NDK és szovjet szelvényei, továbbá az NDK által kiállított „vakok atlasza”.

A kiállítás részvevői számára lehetővé tették a novarai Agostini térképészeti vállalat és a milánói Touring Club Italiano térképészeti intézetének megtekintését, ezenkívül kirándulásokat szerveztek Torinóba és a Monte Rosa gleccservidékére. A konferencia sikere az olasz térképészeknek köszönhető, élükön *C. Traversi* tábornokkal, *Umberto Bonapaceval* és *Sandro Tonioloval*,

*

A nyugatnémet térképészeti társaság 1970-ben ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. Ez alkalommal évenkénti térképészeti konferenciájukat, az osztrák és svájci térképészekkel együtt, ünnepélyes keretek között június 1—3-án tartották meg Bécsben, a volt császári palota (Hofburg) pazar kongresszusi termében. A rendezvénynek 900 résztvevője volt. Bár a kongresszus csak a németnyelvű térképészek összejövetele volt (a két német állam között fennálló helyzet miatt az NDK térképészei nem voltak jelen), e sorok íróját a magyar és osztrák térképészet jó kapcsolata jelül tiszteletbeli tagként meghívták.

A bevezető ünnepi előadásban a térképészet általános ismert és becsült vezető egyénisége, *Eduard Imhof*

(Zürich) kifejtette, hogy bár a térképészetben geodéták, földrajzosok, sokszorosítási szakemberek és újabban az automatikus számítógépek is tevékenykednek, a térkép mégis elsősorban ábrázoló grafika és ebben rejlik felhasználója számára információs értéke. A térkép a topográfiai felmérés, a geotudományok kutatásai, a grafikus kivitel és a sokszorosítás összjátékának születte és e tényezők egyikének sem szabad túlsúlyba jutnia vagy háttérbe szorulnia. Különösen vonatkozik ez a tematikus térképészetre, amelynek köréből vett számos dia- pozitív illusztráció ötletes, gondolatkeltő szavait. A XV—XVII. századtól kezdve a vizsgálatot, *Leonardo da Vinci* és *Albrecht Dürer* térképrajzai még művészeti alkotások voltak. A XVIII. század matematikai, fizikai és műszaki fejlődése jegyében felülkerekedik a pontosság igénye, és így a térkép mindjobban a tájékozódást szolgálja. A térkép többé nem művészeti, hanem technikai alkotás, amelyet azután a XIX. században a topográfiai jelkulus szimbolikus, absztrakt grafikája jellemez. A hegyrajzi ábrázolás a sűrű, fekete vonalkázás alkalmazásával legtöbbször teljesen csődöt mondott. Századunk térképészete újra a képet, a vizuális benyomást próbálja — különösen a domborzatábrázolás terén — helyreállítani. Ebben a svájci kartográfia úttörő szerepet játszott. A színes plasztika, amely jelentős mértékben a természetes színekhez alkalmazkodik, az árnyékolással és megvilágítással kombinálva, gyönyörűen varázsolja elénk a táj képét. A grafikus alkotásnak új és gazdag lehetőségei nyílnak a tematikus térképészetben, amelynek számára *Imhof* hat „parancsolatot” állít fel a tartalom és méretarány kapcsolatáról, a túlzásfűlttség elkerüléséről, a tartalomnak több térképre való bontásáról, minden felesleges grafikus elem (pont, vonal) elhagyásáról.

A többi kilenc előadás a konferencia két témájával: a magashegységek térképészetével, továbbá a német, osztrák és svájci nemzeti atlaszokkal foglalkozott. Ennek a két témának szentelték a konferencia igen szép két kiállítását is. A magyar térképészet számára nagyon érdekesek voltak a második témával foglalkozó előadások, különösen *Hans Bobek* bécsi professzor tapasztalatai az Osztrák Köztársaság atlaszának szerkesztésével kapcsolatban. A 10 évvel ezelőtt elkezdődött munka 80 megjelent lapjával az atlasz kétharmada elkészült. A térképek általában 1 : 1 000 000 méretarányúak. 33 százalékuk gazdaságföldrajzi, 20 százalékuk topográfiai és népességföldrajzi, 16 százalékuk közigazgatási, a többi történelmi és egyéb tartalmú.

Alois Heupel bonni egyetemi tanár a nemzeti és regionális atlaszok térképeinek méretarányáról és azok pontosságáról, a jelkulusokban használt méretekről beszélt. A tematikus térképészet kiváló művelőjének, *Werner Witt*-nek előadása a népességmozgás térképészeti ábrázolását taglalta. Mindezen előadásokban felvetődött a kérdés: mennyiben szolgálhat a topográfiai térkép a tematikus térkép alapjává. A geodéták által javasolt topográfiai alaptérkép *Witt* szerint gyakran elhomályosítja a tematikus térkép mondanivalóját és ezért ezeknek az alaptérképeknek a használatát csak bizonyos korlátok között tartja megengedhetőnek.

A konferencia befejező aktsusa Bécs város polgármesterének ünnepi fogadása volt.

*

Az 1970. évi további jelentős térképészeti rendezvényekről: az Egyesült Nemzetek Teheránban megrendezett ázsiai térképészeti konferenciájáról a *Geodézia és Kartográfia* 1971/1. számában, az 1 : 2 500 000 méretarányú világtérkép szerkesztő bizottságának 7. (moszkvai) ülészakaról és a Szovjet Földrajzi Társaság jubileumi, számos térképészeti előadást magában foglaló leningrádi kongresszusáról lapunk 1971/3. számában számoltunk be.

Dr. Radó Sándor

Geodéziai dokumentáció, tartalom, ár, minőség

Az elmaradt mezőgazdasági országból fejlett ipari országgá válásunk során számos beruházás megvalósítását kell megoldani. Ehhez tervezőintézetek, beruházók, ki-

vitelezővállalatok együttes munkája szükséges. Az együttes munka alapját a gazdasági és műszaki előírások képezik.

Tervezői vonatkozásban a műszaki előírások szabályozzák a szállítandó dokumentációk tartalmát, a kidolgozottság szükséges mélységét, a pontossági és részletességi követelményeket, azaz a befektetendő munkát, ezen át a teljesítményt és így a dolgozó keresetét. A gazdasági előírások, díjtételek, egységárak a vállalati számlázást szabályozzák, ezzel a vállalati nyereséget, és mivel ennek a nyereségreszesedés is függvénye, ismét csak befolyásolják a dolgozó keresetét.

Mivel az ipari geodéta általában teljesítménybérben dolgozik a műszaki és gazdasági előírások milyensége közvetlenül és érzékenyen érinti. De nem közömbös ez vállalati szempontból sem. A kérdés a beruházót sem hagyja egészen hidegen, hiszen végső fokon az ő pénze fedezi mindezen költségeket.

A geodéziában a számlázás alapja a Földmérési és térképészeti munkák díjszabályzata (13/1968. (MÉM. É. 7.) MÉM-ÁH sz. utasítás). A dokumentációk tartalmára, milyenségére többek között az 1954-ben kiadott „Utasítás a szabatos felmérések végrehajtására” című rendelkezés ad támpontot. Bevezető fejezetében azt mondja, hogy jelen I. kötetben az általános rendelkezések és a városok felmérésére vonatkozó tudnivalók találhatók. A II. kötet az ipartelepek felmérésére vonatkozó rendelkezéseket fogja tartalmazni az alaptérképek készítésére vonatkozó előírásokkal egyetemben. Ezen II. kötet tervezetként 1966-ban megjelent egy Útmutató. Tartalmát a gyakorlat megvitatta, kötelező érvénnyel azonban nem került kiadásra sem eredeti, sem módosított formában. (Átdolgozása folyik. Szerk.)

Időközben megjelent a 12/1969. (III. 11.) Korm. sz. rendelet, amely a földmérési és térképészeti tevékenységet szabályozza. Ez a rendelet több fontos tételt tartalmaz az ipari geodézia vonatkozásában. Fő jellemzője, hogy már elkülöníti az országos térképellátás érdekében és az ipari építkezések megvalósítása érdekében végzett geodéziai munkát.

A hivatkozott jogszabályok megjelenése óta érvénybe lépett az új gazdasági mechanizmus is és mind jobban érezeti hatását. Mindez eléggé indokolja az érdekeltek azon óhaját, miszerint ki kell adni a szabatos felmérések végrehajtására vonatkozó utasítás II. kötetét, valamint a Díjszabályzatot korszerűsített, kiegészített formában.

Lássunk néhány indokot részletesebben.

Vannak olyan ipari geodéziai munkák, amelyek nem szerepelnek a Díjszabályzatban. Pl. egyes pontok magassági meghatározására, ellenőrzésére nincs tétel. (Szintezést csak km egységben lehet elszámolni. Az ipari geodéziában többször előfordul, hogy egyetlen szerkezeti elem magasságát kell csak megmérni, és ezért kell külön a helyszínre menni.) Helyi koordinátahálózat létesítésének sincs tétele.

A Díjszabályzatban fel kellene minden esetben sorolni, hogy az egységárért mit kell elvégezni, milyen munkarészeket kell szolgáltatni. „Előírt munkarészek elkészítése, Szükséges munkarészek elkészítése” megjelölések általánosságuk miatt nem felelnek meg. Pl. EMJ 100, 110, 140, 425, 426, 440 stb. pontok.)

Függelék formájában vagy külön füzetben újra meg kellene jelentetni az „Egységes munkafajta jegyzék”-et, különös tekintettel az ipari geodézia területére.

Az egységárban az alsórendű szintezés munkafeladatai között szerepel „az alappontok megjelölése”. Tekintve, hogy a hivatkozott földmérési rendelet 7. számú mellékletében megjelölt szabványos magassági jelek nem szerezhetők be, kérdés, hogy az egységárért mit kell szolgáltatni. Ne feledjük, hogy a teljesítménybérben dolgozó csak a kényszerítő minimumot hajlandó adni, s amire nincs előírás azt nem lehet behajtani rajta.

Az Utasítás II. kötetében többek között kívánatos lenne külön kitérni a helyi rendszerű koordinátahálózatok alkalmazására és fajtáira, felvételének módjára, későbbi felhasználására, az országos hálózatba való bekapcsolásra, az átszámítási esélyletekre stb. Fontos fejezetnek kell lennie a föld alatti létesítmények bemérésével, az ábrázolás módjával foglalkozó résznek.

Ki kell térni az ellenőrzés módjára és az előírás szerinti minőség tanúsítására. Tárgyalni kell a szakági ter-